

**МИНИСТЕРСТВО
НА ВЪТРЕШНИТЕ
РАБОТИ**

**Тълкуване на политиката и
информацията за страната
Турция: Кюрди**

Версия 2.0.

Септември 2018 г.

ПРЕДГОВОР

Цел

Това тълкуване предоставя информацията за страната на произход (ИСП) и анализ на ИСП, за да бъдат използвани от лицата, вземащи решения в Министерството на вътрешните работи, които обработват определени видове молби за закрила и права на човека (както е посочено в раздела за [основанието на молбата](#)). Целта не е това да бъде изчерпателно проучване на конкретен предмет или тема.

То е разделено на два основни раздела: (1) анализ на ИСП; и (2) ИСП. Те са обяснени по-подробно по-нататък.

Анализ

Този раздел анализира сведенията, свързани с това тълкуване - например раздела за ИСП; закони и политики за убежище/права на човека; както и приложима съдебна практика - като описва тези елементи и взаимовръзките между тях и предоставя оценка **като цяло**:

- Дали е основателно да се очаква дадено лице да бъде изправено пред реален риск от преследване или сериозно посегателство
- Дали дадено лице е в състояние да получи закрила от държавата (или от квази държавни органи)
- Дали от дадено лице е разумно да се очаква, че е в състояние да се премести в рамките на държавата или територията
- Молбите е вероятно да дават основания за предоставяне на убежище, хуманитарна закрила или друга форма на временно пребиваване и
- Ако дадена молба бъде отхвърлена, дали за нея има или няма вероятност да бъде определена като „явно неоснователна“ съгласно раздел 94 от Закона за гражданството, имиграцията и убежището от 2002 г.

Лицата, вземащи решения **трябва** въпреки това все пак да разглеждат всички молби поотделно, като се вземат предвид конкретните факти за всеки случай.

Информация за страната на произход

Информацията за страна в това тълкуване е внимателно подбрана в съответствие с общите принципи за проучване на ИСП, посочени в [Общите Насоки за обработване на информация за страната на произход \(ИСП\) на ЕС \[Европейския съюз\]](#), от април 2008 г., както и с [Проучването на информацията за страната на произход - Ръководство за обучение от 2013 г. на Австрийския център за изследвания и документация за страна на произход и убежище \[Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation \(ACCORD\)\]](#), а именно се вземат предвид уместността, надеждността, точността, балансираността, периода на валидност, прозрачността и възможността за проследяване на ИСП.

Структурата и съдържанието на раздела за информация за страната следва [определени насоки](#), които представят общите и специфичните теми, свързани с това тълкуване.

Цялата информация, включена в това тълкуване, беше публикувана или оповестена публично на или преди крайния срок в раздела за информация за страната. Всяко събитие, състояло се след това, както и доклад/статия, публикувани след тази дата, не са включени.

Цялата информация е обществено достъпна или може да бъде публично достъпна и е от обичайно надеждни източници. Източниците и информацията, която те предоставят, биват внимателно обмислени, преди да бъдат включени.

Факторите, които са свързани с оценката на надеждността на източниците и информацията, включват:

- мотивацията, целта, знанието и опита на източника
- как е получена информацията, включително използваните конкретни методологии
- периода на валидност и доколко е подробна информацията, както и
- дали ИСП съответства на и/или се потвърждава от други източници.

Използват се множество източници, за да се гарантира, че информацията е точна, балансирана и потвърдена, така че да бъде предоставена изчерпателна и актуално представяне на въпросите, свързани с настоящото тълкуване, към момента на публикуването.

Информацията се сравнява и съпоставя, когато е възможно, за да бъдат предоставени редица гледни точки и мнения. Включването на източник обаче не означава приемане на него или на изразената/ите гледна/и точка/и.

Позоваването към всяка информация е направено чрез кратка бележка под линия; пълните подробности за всички източници, които са цитирани и използвани за консултация при съставянето на тълкуването, са изброени по азбучен ред в [библиографията](#).

Обратна връзка

Нашата цел е непрекъснато да подобряваме нашите материали. Ето защо, ако искате да коментирате това тълкуване, моля, изпратете имейл на [Екипа за политика и информация за страните](#).

Независима консултативна група за информация за страните

[Независимата консултативна група за информация за страните](#) (НКГИС) беше създадена през март 2009 г. от Независимия главен инспектор по границите и имиграцията, за да му помогне да преразгледа ефикасността, ефективността и последователността на подхода за ИСП, изготвен от Министерството на вътрешните работи.

НКГИС приветства получената информация като обратна връзка относно материалите за ИСП на Министерството на вътрешните работи. Функцията на НКГИС не е да одобрява материалите, процедурите или политиката на Министерството на вътрешните работи. Може да се свържете с НКГИС на адрес:

Независима консултативна група за информация за страните

Независим главен инспектор по границите и имиграцията

5-ти етаж

Глоуб хаус [Globe House]

Площад Екълстън 89 [89 Eccleston Square]

Лондон, SW1V 1PN

Електронна поща: chiefinspector@icinspector.gsi.gov.uk

Информация за работата на НКГИС, както и списък с документите, които са били прегледани от НКГИС, могат да бъдат намерени на страниците на Независимия главен инспектор на [уебсайта gov.uk](#).

Съдържание

Анализ	5
1. Въведение	5
1.1 Основание на молбата	5
1.2 Точки, които да бъдат отбелязани	5
2. Разглеждане на въпроси	5
2.1 Достоверност	5
2.2 Основание по конвенцията	5
2.3 Изключения	6
2.4 Оценка на риска	6
2.5 Закрила	8
2.6 Вътрешно преместване	9
2.7 Удостоверяване	9
Информация за страната	10
3. Кюрдите	10
3.1 Кюрдска идентичност и история	10
3.2 Демография	12
3.3 Националност	12
3.4 Религия	13
3.5 Кюрдски език	13
4. Третиране на кюрдите	14
4.1 Официална дискриминация.....	14
4.2 Законодателство срещу дискриминацията	14
4.3 Влияние на опита за преврат (от юли 2016 г.)	16
4.4 Влияние на конфликта с ПКК	17
4.5 Свобода на изразяване и използване на кюрдски език	19
4.6 Свобода на събиране и сдружаване	22
4.7 Невруз [кюрдска нова година].....	23
4.8 Дискриминация в обществото	25
4.9 Насилие в обществото и реч на омразата	25
4.10 Третиране от страна на полицията и силите за сигурност.....	27
Цели	29
Библиография	30
Цитирани източници.....	30
Източници, с които е направена консултация, но не са цитирани	32
Контрол на версиите	33

Анализ

Актуализирано: 5 септември 2018 г.

1. Въведение

1.1 Основание на молбата

- 1.1.1 Страх от преследване или сериозни посегателства от страна на държавни или недържавни участници поради кюрдския етнос на дадено лице.

[Обратно към съдържанието](#)

1.2 Точки, които да бъдат отбелязани

- 1.2.1 За анализ на молбите, подадени въз основа на членство или връзки с Partiya Karkerên Kurdistanê или т.нар. Кюрдска работническа партия (ПКК), вижте Тълкуването за политиката и информацията за страната относно [Турция: Кюрдската работническа партия \(ПКК\)](#).
- 1.2.2 За анализ на молбите, подадени въз основа на членство или връзки с кюрдските политически партии, вижте Тълкуването за политиката и информацията за страната относно [кюрдските политически партии](#).

[Обратно към съдържанието](#)

2. Разглеждане на въпроси

2.1 Достоверност

- 2.1.1 За информация относно оценката на достоверността, вижте [Инструкция за предоставяне на убежище относно темата за Оценка на достоверността и статута на бежанец](#).
- 2.1.2 Лицата, които вземат решения също трябва да проверяват дали е имало предишно заявление за виза във Великобритания или за друга форма на временно пребиваване. Молбите за убежище, при които е установена връзка с визи, трябва да бъдат проверени преди интервюто за предоставяне на убежище (вж. [Инструкция за предоставяне на убежище по темата за връзка с визи, молби за убежище от кандидати за виза за Обединеното кралство](#)).
- 2.1.3 Лицата, които вземат решения, следва също да разгледат необходимостта от провеждане на тестове за анализ на езика (вж. [Инструкция за предоставяне на убежище по темата за езиковия анализ](#)).

[Обратно към съдържанието](#)

2.2 Основание по конвенцията

- 2.2.1 Раса.
- 2.2.2 Самото установяване на основание по конвенцията не е достатъчно, за да бъде признато дадено лице за бежанец. Въпросът, който трябва да бъде разгледан във всеки отделен случай, е дали лицето ще бъде изправено пред реален риск от преследване поради неговото действително или предполагаемо основание по конвенцията.
- 2.2.3 За допълнителни указания вижте [Инструкцията за убежище за оценка на достоверността и статута на бежанци](#) и [Въпросите, свързани с пола, в молбата за убежище](#).

[Обратно към съдържанието](#)

2.3 Изключения

- 2.3.1 Лицата, които вземат решения, трябва да преценят дали са приложими една (или повече) клаузи за прилагане на изключения. Всеки случай трябва да бъде разгледан на базата на неговите индивидуални факти и основания.
- 2.3.2 За допълнителни насоки относно клаузите за изключения и ограничено временно пребиваване, вижте [Инструкцията за убежище за изключения: Член 1Е от Конвенцията за бежанците](#) както и [Инструкцията за ограничено временно пребиваване](#).

[Обратно към съдържанието](#)

2.4 Оценка на риска

а. Третиране от страна на държавата

- 2.4.1 Кюрдите са етническа група между 25 и 35 милиона души, която живее основно в планински район, простиращ се отвъд границите на Турция, Иран, Ирак, Сирия и Армения. Приблизително 15 милиона кюрди живеят в Турция, като те формират 15-20% от населението. Кюрдският народ е запазил собствения си език, култура и силно чувство за идентичност, въпреки че няма своя собствена държава. Турските кюрди са съсредоточени в югоизточната част на страната, но голям брой са се преместили в градовете в западната част, включително в Анкара и Истанбул. Протестите на кюрдите през 20-те и 30-те години на 20 век доведоха до тежки репресии от страна на турските власти. През 1978 г. беше създадена ПКК, която настоява за независима държава за турските кюрди. Конфликтът вследствие на това доведе до смъртта на 40 000 души и разселването на стотици и хиляди кюрди и все още продължава, макар и с по-слаб интензитет в сравнение с предишни години (вж. [Кюрдска идентичност и история](#) и [демография](#), както и Тълкуването за политиката и информация за страната [за Турция: Кюрдска работническа партия \(ПКК\)](#) за допълнителна информация).
- 2.4.2 През 1991 г. е отменена законовата забрана за използването на кюрдския език. Използването на кюрдския език на публично място е законно и кюрдският език е широко използван. Има кюрдска телевизия, спонсорирана от правителството, която излъчва на кюрдски език. През 2014 г. частните училища получиха разрешение да преподават на езици, различни от турски, включително кюрдски, а учениците в държавните училища могат да учат кюрдски за ограничен период от време. Някои университети имат курсове по кюрдски език. Политическите партии имат право на провеждат кампании на всякакъв език, въпреки че това право невинаги е защитено на практика. Използването на езици, различни от турски, в държавните и обществените служби е ограничено от закона (вж. [Свобода на изразяване и използване на кюрдски език](#)).
- 2.4.3 Някои източници съобщават за квази официална дискриминация срещу кюрдите при заетостта в публичния сектор, като някои кюрди съобщават, че за да си осигурят заетост в националното правителство, не би им се налагало да прикриват своята идентичност, но няма и открито да я обсъждат. Въпреки това общинските органи на управление, особено тези с кюрдско представителство, са склонни да наемат кюрди (вж. [Официална дискриминация](#)).
- 2.4.4 След опита за преврат от юли 2016 г. беше въведено извънредно положение, което беше окончателно отменено на 18 юли 2018 г. след преход към президентска власт с повече изпълнителни правомощия; пълното въздействие от отмяната на извънредното положение тепърва предстои да бъде наблюдавано. Властите уволниха и отстраниха от работа, арестуваха и хвърлиха в затвора хиляди граждани след опита за преврат

на основания за предполагаеми връзки с тероризма, особено от тези групировки, които се разглеждат като възможна заплаха за правителството. Изглежда, че кюрдите станаха обект на атаки в допълнение към гюленистите. Някои кюрдски частни училища, използващи кюрдски език, бяха затворени, а кюрдски учители и служители бяха уволнени. Десетки кюрдски кметове бяха отстранени от длъжност и заменени с назначени от правителството лица, а ключови кюрдски политици остават в затвора по обвинения, свързани с тероризъм (вж. [Въздействие на опита за преврат \(от юли 2016 г.\)](#) или [Тълкуване на политиката и информацията за страната за Турция: Кюрдски политически партии](#) за допълнителна информация относно отношението към кюрдските кметове и политици).

- 2.4.5 Свободата на изразяване е ограничена след опита за преврат, като лицата, които публикуват коментари в социалните медии, в които изразяват несъгласие с правителството по кюрдските въпроси, подлежат на арест и задържане. Укази, издадени по време на извънредно положение, доведоха до затварянето на редица кюрдски телевизионни канали, радиостанции и вестници на основания, свързани с тероризъм. Използването на думата „Кюрдистан“ и на други чувствителни термини е забранено в парламента, като има възможност за глоба за лицата, които нарушават това правило (вж. [Свобода на изразяване и употреба на кюрдски език](#)).
- 2.4.6 Свободата на събиране и сдружаване продължава да бъде ограничена след опита за преврат и събития, свързани с кюрдските въпроси, са забранени от съображения за сигурност, като от 2016 г. се прилага забрана за демонстрации в кюрдския град Диарбекир. Стотици кюрдски граждански организации продължават да бъдат затворени след опита за преврат. Кюрдите обаче успяха през март 2018 г. в различни градове в Турция да отпразнуват кюрдската Нова година, Невруз - събитие, което е изключително символично за кюрдските права и независимост, въпреки че в някои части на страната имаше арести и строги ограничения за сигурността във връзка със подозрения за терористични атаки (вж. [Свобода на събиране и сдружаване](#) и [Невруз](#)).
- 2.4.7 Кюрдското население в югоизточната част на страната е засегнато от продължаващото насилие между правителството и ПКК, което доведе до значителен брой смъртни случаи на цивилни, както и на разселване на общности. Налагането на вечерен час и временни зони за сигурност ограничава достъпа до здравни услуги, образование, работа и други аспекти от всекидневния живот (вж. [Третиране от страна на полицията и силите за сигурност](#)).
- 2.4.8 Правителството обаче прави значителни инвестиции в програма за градско обновяване в югоизточната част, която беше започната през март 2018 г. Домове, на които са били нанесени щети вследствие на насилието, биват разрушавани, а хиляди нови домове биват строени, като жителите биват премествани. Тези, които са загубили домовете си, получават месечна финансова подкрепа за наем, а правителството обещава жилищно настаняване на всички, които имат нужда от него. Има признаци, че жителите невинаги биват информирани, преди домовете им да бъдат съборени, както и че обещани от правителството обезщетения все още не са получени. Най-висшият административен съд обаче е отхвърлил искове срещу отчуждаванията с мотива, че преустройството е необходимо (вж. [Въздействие от конфликта с ПКК](#)).
- 2.4.9 Дори когато бива отчитана кумулативно, държавната дискриминация, с която се сблъскват кюрдите, като цяло по своя характер или повторение не се равнява на реален риск от преследване и/или сериозни посегателства. Лицата, които вземат решения, обаче трябва да преценят дали има фактори, специфични за отделното лице, които биха го изложили на реален риск.

Всеки случай трябва да бъде разгледан въз основа на факти по него, като върху лицето пада отговорността да покаже, че нивата на дискриминация, пред които е изправено, биха представлявали реален риск от преследване и/или сериозно посегателство, ако бъде върнато в Турция.

- 2.4.10 За допълнителни насоки за оценка на риска вж. [Инструкцията за убежище за оценка на достоверността и статута на бежанец](#).

б. Третиране в обществото

- 2.4.11 Има ограничени доказателства за насилие в обществото спрямо кюрдите. Имаше няколко инцидента с кюрди, които са били обект на преследване от страна на турски националисти след подновяването на конфликта с PKK през 2015 г. и някои турци може неправилно да асоциират всички кюрди с PKK. Както полицията, така и министърът на вътрешните работи се намесиха, когато демонстранти се опитаха да предотвратят погребението на майката на бивш член на парламента от Народнодемократичната партия (НДП), която беше с етнически кюрдски произход и алевит. Има свидетелства, че кюрдите, живеещи в градове в западна Турция, може да се страхуват да разкрият своята кюрдска идентичност или да говорят на кюрдски език на публични места, както и има твърдения, че полицията толерира нападения срещу кюрди. Въпреки това голямото мнозинство от кюрдите, които не са политически активни, могат да живеят без дискриминация в градовете в западна Турция. Дискриминацията в обществото рядко се среща в райони, където има голямо кюрдско население (вж. [Насилие в обществото и реч на омразата](#)).
- 2.4.12 По-възрастните или необразованите кюрди, които не говорят турски (сравнени с млади, образовани и двуезични кюрди) може да имат по-малко възможности за заетост или да им бъде по-трудно да имат достъп до услуги (вж. [Дискриминация в обществото](#)).
- 2.4.13 Малко вероятно е степента на социална дискриминация да се равнява на сериозно посегателство или преследване, но всеки случай трябва да бъде оценен на базата на индивидуалните факти по него, като върху лицето пада отговорността да докаже, че е изложено на риск.

[Обратно към съдържанието](#)

2.5 Закрила

- 2.5.1 Законът предвижда до три години затвор за престъпления, свързани с речта на омразата, или вредни действия, свързани с езика, расата, националността, цвета на кожата, политическото мнение и сектантските различия, както и други действия, въпреки че някои правозащитни групи изказват предположения, че законът понякога се използва повече, за да ограничи свободата на словото, отколкото да защити малцинствата. Както Националната институция за правата на човека и равенството (НИПЧР), така и институцията на Омбудсмана са упълномощени да наблюдават, защитават и насърчават правата на човека, както и да предотвратяват нарушенията на тези права. Нито една от институциите обаче не е независима и НИПЧР все още не е напълно функционираща, както и все още не е излязла с каквото и да било решение по получените заявления (вж. [Антидискриминационно законодателство](#)).
- 2.5.2 Когато страхът на лицето е от преследване и/или сериозно посегателство от страна на държавата, то няма да може да се възползва от закрилата на властите.
- 2.5.3 Съществуват възможности дадено лице да подаде оплакване срещу полицейски служители, които обвинява в малтретиране. Въпреки това продължава да има пречки за осигуряване на справедливост за жертвите на сериозни нарушения на правата на човека от страна на полицията, армията и държавните служители, което създава ситуация, която е описвана като култура на безнаказаност.
- 2.5.4 Когато страхът на лицето е от малтретиране или преследване от страна на лица, които не са представители на държавата, или от представители на държавата, действащи по несправедлив начин, то тогава ефективна държавна закрила е вероятно

да бъде на разположение, въпреки че кюрдите може да не са склонни да съобщават за инциденти поради ниското ниво на доверие в полицията.

- 2.5.5 Лицата, които вземат решения, трябва да обмислят всеки случай на базата на фактите по него, като отчитат изцяло конкретните обстоятелства и профила на лицето, както и каквото и да било преследване в миналото. Върху отделното лице пада отговорността да демонстрира защо то не би могло да търси и да получи държавна закрила.
- 2.5.6 Вж. също Тълкуването за политиката и информацията за страната за [Турция: Предистория, включително действащи лица, свързани със закрилата, и вътрешно разселване](#).
- 2.5.7 За допълнителни насоки за оценка на закрилата от страна на държавата вж. [Инструкцията относно убежищете за оценка на достоверността и статуса на бежанците](#),

[Обратно към съдържанието](#)

2.6 Вътрешно преместване

- 2.6.1 Когато рискът от преследване или сериозни посегателства идва от страна на държавата, вътрешното преместване е малко вероятно да бъде разумно.
- 2.6.2 Когато рискът идва от лице, което не е представител на държавата, вътрешното преместване като цяло е вероятно да бъде разумно в зависимост от фактите по случая. Кюрдските общности има в цяла Турция, а турските граждани са свободни да се движат в цялата страна. Задължително е турските граждани да притежават национална карта за самоличност (Nefus или Nufus), като тя е необходима с цел работа, достъп до здравни и социални услуги, регистрация за гласуване, достъп до турските съдилища, получаване на паспорт или шофьорска книжка, регистрация за училище и университет, собственост на имот и/или превозно средство, както и за придобиване на телефон, интернет и домашни комунални услуги.
- 2.6.3 Ако даден кюрд срещне враждебност в дадена местна общност, той би трябвало да може да избегне това, като се премести на друго място в Турция, но само ако рискът не е налице там, както и ако не би било неоправдано трудно да се очаква лицето да го направи.
- 2.6.4 Лицата, които вземат решения, трябва внимателно да обмислят уместността и обосноваването на вътрешното преместване за всеки конкретен случай, като отчитат изцяло индивидуалните обстоятелства на конкретното лице. Върху отделното лице пада отговорността да покаже, че вътрешното преместване не е разумно.
- 2.6.5 Вж. също Тълкуването за политиката и информацията за страната на [Турция: Предистория, включително действащи лица при закрилата и вътрешното преместване](#).
- 2.6.6 За допълнителни насоки относно вътрешното преместване, вж. [Инструкцията относно убежището за оценка на достоверността и статуса на бежанците](#),

[Обратно към съдържанието](#)

2.7 Удостоверяване

- 2.7.1 Когато молбата, основана единствено на принадлежност към кюрдския етнос, бъде отхвърлена, тя може да бъде удостоверена като „явно неоснователна“ съгласно раздел 94 от Закона за гражданството, имиграцията и убежището от 2002 г.
- 2.7.2 За допълнителни насоки относно сертифицирането вижте [Удостоверяване на закрилата и молби за закрила във връзка с правата на човека съгласно раздел 94 от Закона за гражданството, имиграцията и убежището от 2002 г. \(ясно неоснователни молби\)](#).

[Обратно към съдържанието](#)

Информация за страната

Актуализирано: юли 2018 г.

3. Кюрдите

3.1 Кюрдска идентичност и история

3.1.1 През октомври 2017 г. БиБиСи (BBC) посочи:

„Между 25 и 35 милиона кюрди обитават планински регион, преминаващ отвъд границите на Турция, Ирак, Сирия, Иран и Армения. Те съставляват четвъртата по големина етническа група в Близкия изток, но никога не са успели да постигнат постоянна национална държава“.

„Кюрдите са един от коренните народи на Месопотамските равнини и високопланинските райони в настоящата югоизточна част на Турция, североизточната част на Сирия, Северен Ирак, северозападната част на Иран и югозападната част на Армения“.

„Днес те съставляват отличителна общност, обединена чрез раса, култура и език, въпреки че нямат стандартен диалект“. [...]

„Между турската държава и кюрдите в страната съществува дълбоко вкоренена враждебност, като кюрдите представляват между 15% и 20% от населението“.

„Кюрдите са били обект на сурово отношение от страна на турските власти в продължение на поколения“. В отговор на въстания през 20-те и 30-те години на миналия век много кюрди са били преселени, кюрдските имена и костюми са били забранени, използването на кюрдския език е било ограничено и дори съществуването на кюрдска етническа идентичност е било отричано, като хората са били определяни като "планински турци".

„През 1978 г. Абдула Йоджалан създава ПКК, която призовава за независима държава в рамките на Турция. Шест години по-късно групировката започва въоръжена борба. Оттогава повече от 40 000 души са били убити, а стотици хиляди са били разселени".¹

3.1.2 През 2015 г. "Ню Хисториан" (New Historian) публикува следната информация:

„По време на историята си кюрдите са водили номадски живот в равнините и високопланинските райони около югозападната част на Армения, северозападната част на Иран, Северен Ирак, североизточната част на Сирия и югоизточната част на Турция. Обществото им е било изградено около отглеждането на стада овце и кози. Въпреки липсата на постоянна държава съществува силна кюрдска културна идентичност, която е изградена чрез векове на традиция и споделена история“.

„През 19 век и началото на 20 век традиционното номадско съществуване на кюрдите е било застрашено, тъй като границите на съседните държави станали по-строго установени в традиционните кюрдски планински територии, което оказало натиск върху кюрдите да се интегрират в други общества.“

„В началото на 20 век кюрдските националисти станали по-категорични и започнали да агитират за собствена държава. От 1890 г. кюрдските вестници и политически клубове съществували в териториите на настояща Турция, откроявайки нарастващата културна автономия. Разгромът на Османската империя в Първата световна война предоставя страхотна възможност за създаването на Кюрдистан, а Северският договор от 1920 г. предвижда кюрдска

¹ БиБиСи, "Кои са кюрдите?" 31 октомври 2017 г. [URL](#)

държава. Три години по-късно обаче границите на Турция бяха очертани в Договора от Лозана и Кюрдистан не беше включен. По този начин кюрдите бяха оставени със статут на малцинство в държавите от Близкия изток“.

„През 1920-те и 30-те години на миналия век въстанията на кюрдите в Източна Турция бяха посрещнати с брутално потъпкване от страна на правителството. През следващите десетилетия бяха направени опити да бъде забранен кюрдския език и да бъде попречено на кюрдите да носят традиционните си дрехи в големите градове на страната. През 1978 г. Абдула Йоджалан основава Кюрдската работническа партия (ПКК), организация, посветена на създаването на независим Кюрдистан. През 80-те и 90-те години на миналия век ПКК участва в дейности от партизанска война и тероризъм срещу турското правителство в източните провинции, докато Йоджалан не беше пленен през 1999 г. През 2002 г. турското правителство узакони медийните предавания на кюрдски език като част от опита за придобиване на членство в Европейския съюз, но напрежението и сблъсъците продължават“.²

3.1.3 Групата за правата на малцинствата публикува доклад, актуализиран през юни 2018 г., в който се посочва:

„С избухването през 1984 г. на въоръжен конфликт между турската армия и ПКК над 1 милион кюрди бяха насилствено прогонени от селски и градски райони в източна и югоизточна Турция. Разселените хора се заселиха в градски центрове в региона, както и в градове в западна и южна Турция, а много от тях избягаха в Европа. До 1996 г. държавата запази контрола си върху югоизточна Турция само чрез принудителната евакуация на над 3000 кюрдски села, което впоследствие причини бедност на 3 милиона души, като произволните арести бяха широко разпространени и обичайни, а изтезанията - често срещани“.

„Основен фактор за бързата урбанизация на Турция през последните десетилетия, особено в основните градове в югоизточна Турция, беше политиката за разрушаване на селата, която беше централна част от вътрешния конфликт на Турция с ПКК. Към 1994 г. най-малко 3000 села са умишлено разрушени като част от тази кампания. Европейският съд по правата на човека излезе с решения в редица дела и постанови, че Турция е разрушила много села като част от военна стратегия. В този контекст градските центрове като Диарбекир преживяваха бърз растеж, увеличавайки тройно размера си през 90-те години на миналия век дори докато междуременно много жители се преместиха на други места в Турция или в чужбина, за да избягат от насилието. Въпреки че няма консенсус за това точно колко души са били разселени, надеждните оценки варират между 1 и 3 милиона. Последствията от мащабното разселване се усещаха трайно дори преди скорошното възобновяване на сблъсъците, като Центърът за мониторинг на вътрешното разселване (ЦМВР) оценява, че към декември 2014 г. в Турция има най-малко 953 700 кюрди, които са вътрешно разселени лица (ВРЛ) - мнозинството от тях са били първоначално откъснати от родните си места по време на боевете между 1986 г. и 1995 г. ЦМВР съобщава, че повечето от тези дългосрочно разселени лица е трябвало да оцеляват без външна подкрепа или в градски райони в относителна близост до родните им села, или в градове в други региони на страната при това често в жилищни условия с ниско качество“.³

3.1.4 "Ню Хисториан" освен това отбелязва, че „Конфликтът с Ислямска държава допълнително е усложнил ситуацията между Турция и нейното кюрдско население. На 160 000 бежанци

² "Ню Хисториан", „История на кюрдите“, 8 януари 2015 г., [URL](#)

³ Международна група за правата на малцинствата, Турция, кюрди, история, актуализирано юни 2018 г., [URL](#)

кюрди беше позволено да преминат през турската граница, за да избягат от сраженията в Ирак и Сирия. Турция обаче продължава да не желае да се ангажира допълнително във войната срещу Ислямска държава, опасявайки се, че бивши бойци на ППК ще преминат границата и ще започнат атаки срещу Турция“.⁴

- 3.1.5 За допълнителна информация относно ППК вж. Тълкуване за политиката и информацията за страната за [Турция: Кюрдска работническа партия \(ПКК\)](#).

[Обратно към съдържанието](#)

3.2 Демография

- 3.2.1 Информационната книга на ЦРУ за страните по света (CIA World Factbook) посочва, че от 70 до 75 на сто от населението на Турция е турско, 19 на сто е кюрдско, а други малцинства формират от 7 до 12 на сто (това е оценка от 2016 г.)⁵. В доклада на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света за 2017 г. се посочва, че по оценки повече от 15 милиона турски граждани са от кюрдски произход⁶.

- 3.2.2 В доклада с информация за Турция на Департамента по външни работи и търговия на Австралия (Доклад на Департамента по външни работи и търговия за 2016 г.), публикуван на 5 септември 2016 г., се посочва: „Кюрдите са етническа група, концентрирана в югоизточна Анатолия, където те са преобладаващата етническа група, както и в североизточна Анатолия, където те са значително малцинство... Голям брой кюрди се намират в Истанбул (приблизително 15 на сто от населението на града са кюрди) и в други големи градове. Степента на вътрешна миграция е отразена в оценката, че половината от кюрдското население сега живее в Западна Турция“.⁷

- 3.2.3 Населението на Истанбул е приблизително 15 процента кюрдско⁸.

- 3.2.4 През януари 2017 г. Кюрдският институт в Париж обяви:

„... В Турция районът с кюрдски селища съставлява 23 вилаета (области) от източна и югоизточна Анатолия, както и кюрдските области Сивас и Мараш, като обхваща площ от около 230 000 квадратни километра“. [...]

„Знаем, че в големите турски метрополиси като Истанбул, Измир, Анкара, Адана и Мерсин също има силни кюрдски общности. Според източници численото значение на тази „диаспора“ се изчислява на 7 до 10 милиона, от които над 3 милиона са в Истанбул, който е най-големият кюрдски град на света [...]“.⁹

- 3.2.5 Вж. също [Кюрдска идентичност и история](#) за информация за кюрдското разселване в Турция.

[Обратно към съдържанието](#)

3.3 Гражданство

- 3.3.1 Конституцията на Турция определя всички турски граждани като „турци“¹⁰.

⁴ "Ню Хисториан", „История на кюрдите“, 8 януари 2015 г., [URL](#)

⁵ Информационна книга на ЦРУ за страните по света, Турция, Хора и общество, актуализирана на 26 юни 2018 г., [URL](#)

⁶ Доклад на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света за 2017 г.,

Турция, раздел 6, 20 април 2018 г., [URL](#)

⁷ Доклад за информация за страната на Департамента за външни работи и търговия на Австралия, Турция, алинея 4.5,

5 септември 2016 г., [URL](#)

⁸ Доклад за информация за страната на Департамента за външни работи и търговия на Австралия, Турция, алинея 4.5,

5 септември 2016 г., [URL](#)

⁹ Кюрдски институт в Париж, „Кюрдското население“, 12 януари 2017 г., [URL](#)

¹⁰ Доклад за информация за страната на Департамента за външни работи и търговия на Австралия, Турция, алинея

4.1, 5 септември 2016 г., [URL](#)

- 3.3.2 В доклада на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света за 2017 г. е посочено, че „Конституцията предоставя едно единствено наименование за гражданство за всички граждани и не признава изрично национални, расови или етнически малцинства, с изключение на три немюсюлмански малцинства - арменски православни християни, евреи и гръцки православни християни. На други национални или етнически малцинства, включително асирийци, джафарити, йезиди, кюрди, араби, роми, черкези и лази, не им е позволено да упражняват напълно своите езикови, религиозни и културни права“.¹¹

[Обратно към съдържанието](#)

3.4 Религия

- 3.4.1 Християнската организация Проект на Джошуа отбелязва, че в Турция основната религия както на кюрдите, които говорят турски, така и на кюрдите, които говорят курманджи, е ислямът.¹²
- 3.4.2 Федералното министерство на вътрешните работи на Австрия (австрийско ФМВР) публикува доклад през ноември 2015 г., в който посочи: „Докато повечето кюрди са мюсюлмани сунити и принадлежат към шафиитския мазхаб (школа по юриспруденция), някои са шиити, а други са ярсан (наричани още ахл-и хакк или кака'и), алеви или йезиди. Други са агностици, атеисти, наскоро са преминали към несектантско християнство или отговарят на други религиозни описания“.¹³
- 3.4.3 В доклада на Департамента по външни работи и търговия на Австралия от 2016 г., публикуван на 5 септември 2016 г., се посочва, че на изготвящите доклада е било казано, че религията не е причина за дискриминация срещу кюрдите, тъй като сунитските мюсюлмански учени смятат както школата шафии, така и школата ханафи (към които се придържат етническите турци) на сунитския ислям за еднакво валидни.¹⁴

[Обратно към съдържанието](#)

3.5 Кюрдски език

- 3.5.1 Университетът на Манчестър предостави информация за проект за кюрдския език, включително следната (недатирана) информация:
- „Има две основни литературни версии на кюрдския език, базирани на два основни диалекта на езика: курманджи кюрдски се говори в северните райони на Кюрдистан (в Турция, Армения, Сирия и Северен Ирак) и се изписва с римски (латински) букви. Сорански кюрдски език се говори в южните или югоизточните райони (в централен Ирак и Иран) и обикновено се изписва в модифицирана версия на арабско-персийската писменост, въпреки че комуникацията в интернет и други публикации на сорански често използват и римската писменост. Други езици, които са близко свързани и особено зазаки (говори се в източна Турция) и горански (говори се в североизточен Ирак), често се считат за част от кюрдската лингвистична среда“.¹⁵
- 3.5.2 Уебсайтът на Университета в Манчестър освен това посочва: „В Турция ограниченията за използването на кюрдски език в публикации, публични представления и медии едва наскоро бяха смекчени. В същото време много от кюрдските региони са отдалечени и необлагодетелствани райони с малко всекидневен контакт с официални

¹¹ Доклад на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света за 2017 г., Турция, раздел 6, 20 април 2018 г., [URL](#)

¹² Проектът Джошуа, Турция, Народни групи, недатирано, [URL](#)

¹³ Австрийско ФМВР, „Кюрдите: [...]“, „Религиозна среда на кюрдите“, страница 22, ноември 2015 г., [URL](#)

¹⁴ Доклад за информация за страната на Департамента за външни работи и търговия на Австралия, Турция, алинея 4.6, 5 септември 2016 г., [URL](#)

¹⁵ Университет в Манчестър, „Диалектите на кюрдския език“, начална страница, недатирано, [URL](#)

институции и често с много висок процент на отпадане на ученици от училищата. В резултат на това много хора в селските и отдалечени кюрдски общности все още говорят само кюрдски и са неграмотни“.¹⁶

- 3.5.3 За допълнителна информация относно ограниченията и смекчаването на ограниченията за използването на кюрдски език вж. [Използване на кюрдски език](#).

[Обратно към съдържанието](#)

4. Третиране на кюрдите

4.1 Официална дискриминация

- 4.1.1 Докладът на Департамента по външни работи и търговия на Австралия от 2016 г. отбелязва, че:

„Има пет области на значителна историческа официална дискриминация спрямо кюрдите: публичното изразяване на кюрдската идентичност; използването на кюрдски езици; арести и преследване; правото на политическо представителство; както и заетостта в публичния сектор. Усилията на държавата да приложи тези забрани и да потисне дисидентство понякога са включвали широко разпространено използване на извънсъдебни убийства, изтезания и принудителни изчезвания. Дискриминацията срещу кюрдите въз основа на техния етнос, а не въз основа на техните политически мнения (действителни или приписани) често е трудно да бъде разграничена.“¹⁷

- 4.1.2 Същият източник отбелязва:

„Определена квази официална дискриминация спрямо кюрдите при наемането на позиции в публичния сектор продължава да съществува (а именно дискриминация, основана на идеологията за публична служба, в която се подчертава секуларизма и "турското", а не на изрична държавна политика). Кюрдите съобщават, че за да си осигурят заетост в публичния сектор, не би трябвало да прикриват своята идентичност, но не биха я обсъждали открито. Подобна дискриминация спрямо кюрдите е ограничена най-вече до нивото на националното правителство, което контролира националните агенции и назначава губернатори на провинциите. От друга страна общинските ръководства се избират на местно ниво от населението - много такива общински ръководства в източна и югоизточна Турция имат кюрдско представителство и са склонни да предоставят услуги на кюрди, както и да наемат на работа кюрди. Много кюрди са назначени на позиции в публичния сектор в Турция, макар и да не са в размер, съпоставим с техния дял в населението като цяло“.¹⁸

[Обратно към съдържанието](#)

4.2 Законодателство срещу дискриминацията

- 4.2.1 В доклада за Турция от 2018 г. Европейската комисия посочи:

„Принципът на недискриминация не е достатъчно защитен от закона, нито се прилага на практика. [...] Законодателството за престъпления на омразата не е в съответствие с международните стандарти и не обхваща престъпления на омраза, основани на сексуална ориентация. Турция подписа Допълнителния протокол към Конвенцията за киберпрестъпността, който засяга криминализирането на актове от расистко и ксенофобско естество, извършени чрез компютърни системи, през април 2016 г., но ратификацията все още предстои. Турция трябва спешно да приеме закон за борба с дискриминацията в

¹⁶ Университет в Манчестър, „Диалектите на кюрдския език“, „Социолингвистичен произход [...]“, недатирано, [URL](#)

¹⁷ Доклад за информация за страната на Департамента за външни работи и търговия на Австралия, Турция, алинея 4.7, 5 септември 2016 г., [URL](#)

¹⁸ Доклад за информация за страната на Департамента за външни работи и търговия на Австралия, Турция, алинея 4.16, 5 септември 2016 г., [URL](#)

съответствие с Европейската конвенция за правата на човека, включително по отношение на сексуалната ориентация и идентичност. Турция също трябва да ратифицира Протокол 12 към Конвенцията, който предвижда обща забрана на дискриминацията, както и да приложи препоръките на Европейската комисия срещу расизма и нетолерантността към Съвета на Европа.¹⁹

4.2.2 Европейската комисия посочи допълнително:

„Що се отнася до насърчаването и прилагането на правата на човека, Турция има две основни институции за правата на човека: Националната институция за правата на човека и равенството (НИПЧР) и институцията Омбудсман. И двамата са упълномощени да наблюдават, защитават и популяризират правата на човека, както и да предотвратяват нарушения в тази област. Те могат също да разследват отделни жалби или обвинения“. [...]

„Нито една от тези институции няма оперативна, структурна или финансова независимост и членовете им не се назначават в съответствие с Парижките принципи. Членовете на НИПЧР бяха назначени през март 2017 г., а подзаконовите актове бяха приети през ноември 2017 г. относно мандата на институцията по случаи на дискриминация, но тя все още не е напълно действаща поради липсата на други ключови елементи от подзаконовите нормативни актове. В резултат на това НИПЧР все още не е излязла с каквито и да било решения по заявления, които е започнала да получава и обработва. Освен това други видове нарушения, за които е получена информация, към момента не се разследват или проследяват. Този вакуум предизвиква особена загриженост в светлината на големия брой предполагаеми нарушения след опита за преврат“.

„НИПЧР вече не може да приема заявления, които са в сферата на омбудсмана. Въпреки това ефективността и капацитетът на омбудсмана да се справи с подобни заявления също трябва да бъдат засилени“.

„Турция трябва спешно да гарантира, че каквито и да било и всички случаи на предполагаемо нарушаване на правата на човека се разглеждат и обработват ефективно, както и да сложи край на настоящия законодателен и административен вакуум. Турция също трябва да гарантира, че тези органи са в съответствие с Парижките принципи“.

"Имаше ограничено изпълнение и нямаше никакви поправки на плана за действие от 2014 г. за предотвратяване на нарушенията на ЕКПЧ. Докладите за изпълнение продължават да се подготвят, но те не се оповестяват публично, което ограничава отчетността на институциите, отговорни за изпълнението. Няколко законодателни промени, които не са в съответствие с европейските стандарти, бяха въведени с извънредни укази. Те нарушават конкретно свободата на изразяване, свободата на събиране и правото на справедлив съдебен процес, на ефективно средство за правна защита и защита на собствеността".²⁰

4.2.3 В доклада на Държавния департамент на Съединените щати за състоянието на човешките права по света за 2017 г. се посочва, че „Законът предвижда наказание до три години затвор за присъда за "реч на омразата" или вредни действия, свързани с език, раса, националност, цвят, пол, увреждания, политическо мнение, философска вяра, религия или сектантски различия. Правозащитни групи [...] отбелязаха, че законът понякога се използва повече за ограничаване на свободата на словото, отколкото за защита на малцинствата".²¹

4.2.4 Вж. [Свобода на словото](#) за допълнителна информация по този въпрос.

¹⁹ Европейска комисия, "Доклад за Турция за 2018 г.", 17 април 2018 г., [URL](#)

²⁰ Европейска комисия, "Доклад за Турция за 2018 г.", 17 април 2018 г., [URL](#)

²¹ Доклад на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света за 2017 г., Турция, раздел 2.а, 20 април 2018 г., [URL](#)

4.3 Влияние на опита за преврат (от юли 2016 г.)

4.3.1 В доклад на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света от 2017 г. се посочва:

"Страната преживя значителни политически предизвикателства през годината [2017 г.]. Продължаващото извънредно положение, наложено след опита за преврат от юли 2016 г., удължено веднъж през 2016 г. и допълнителни четири пъти през годината - имаше дълбоки последици за обществото и институциите на страната, като ограничи упражняването на много основни свободи. До края на годината след опита за преврат властите освободиха или отстраниха от работа над 100 000 държавни служители, арестуваха или хвърлиха в затвора над 50 000 граждани и затвориха повече от 1500 неправителствени организации (НПО) на основания, свързани с тероризъм, главно заради предполагаеми връзки с проповедника Фетхулах Гюлен и неговото движение, които правителството обвинява в организиране на опита за преврат".²²

4.3.2 В доклад, актуализиран през юни 2018 г., Международната група за правата на малцинствата изтъква "процес на репресии срещу кюрдското гражданско общество, което стана конкретен обект на атаки след неуспешния опит за преврат през 2016 г. и последвалата чистка, ръководена от държавата. Кюрдски неправителствени организации бяха затворени, частни училища с учебни програми на кюрдски език бяха закрити, а кюрдски учители, членове на академичната общност и служители бяха безцеремонно уволнени".²³

4.3.3 Службата за научни изследвания на Конгреса на САЩ (СНИ на САЩ) публикува доклад през ноември 2017 г., в който се посочваше:

"В условията на извънредно положение след опита за преврат турското правителство предприе мерки срещу вътрешни политически противници. Основна цел, освен движението на Гюлен, изглежда е кюрдското малцинство в Турция. Засиленото етническо напрежение между турците и кюрдите датираше още преди опита за преврат, но се изостри от средата на 2015 г. от подновения конфликт между правителствените сили и ПКК. Ключови кюрдски политически лидери са в затвора от края на 2016 г. Освен това десетки избрани кюрдски кметове бяха отстранени от длъжност и заменени с назначени от правителството "попечители".²⁴

4.3.4 Извънредното положение приключи в полунощ на 18 юли 2018 г.²⁵

4.3.5 Международната група за правата на малцинствата класира Турция на 22-ро място от общо 70 държави в индекса Народи под заплаха за 2018 г.; това беше изкачване със седем места спрямо класацията от 2017 г. Тя установи, че общностите, които са изложени на риск, са кюрди, алевити, роми, арменци и други християни²⁶. Информацията, взета под внимание при изготвянето на тази оценка, беше следната: конфликти за самоопределяне, голям въоръжен конфликт, предишен геноцид/политицид, бягство на бежанци и вътрешно разселени лица, последствия от отмъщение - групова жалба, възход на елити от фракции, изразяване на мнение и отчетност, политическа стабилност, върховенство на закона

²² Доклад на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света за 2017 г., Турция, Резюме, 20 април 2018 г., [URL](#)

²³ Международна група за правата на малцинствата, Турция, кюрди, Актуални въпроси, актуализирано юни 2018 г., [URL](#)

²⁴ Служба за научни изследвания към Конгреса на САЩ, "Турция: Кратко описание на историята и отношенията със САЩ", 9 ноември 2017 г., [URL](#)

²⁵ "Гардиън", "Задушаваш климат на страх" в Турция [...], 19 юли 2018 г., [URL](#)

²⁶ Международна група за правата на малцинствата, Турция, без дата, [URL](#)

и класификация на риска на страните на ОИСР. Съответните данни са на разположение [тук](#).

Източниците за показателите са налични [тук](#).

- 4.3.6 За допълнителна информация относно третирането на кюрдските политици и отстраняването на кметове в югоизточната част на страната вж. Тълкуване на политиката и информацията за страната за [Турция: Кюрдски политически партии](#). За допълнителна информация относно конфликта с ПКК вж. Тълкуване на политиката и информацията за страната на [Турция: Кюрдска работническа партия \(ПКК\)](#). За допълнителна информация относно държавното отношение към кюрдския народ вж. [Въздействие на конфликта с ПКК](#),

[Обратно към съдържанието](#)

4.4 Въздействие от конфликта с ПКК

- 4.4.1 Докладът на Департамента по външни работи и търговия на Австралия от 2016 г. отбелязва, че "Някои хора, които не са кюрди, смятат, че всички кюрди са свързани с ПКК въпреки факта, че много кюрди подкрепят сегашното правителство и искат конфликта да приключи".²⁷

- 4.4.2 Въпреки това президентът Ердоган посочи, че много кюрди действително гласуват за неговата партия ПСР, както съобщи Кюрдистан24 (Kurdistan24) през август 2017 г.:

"Турският президент и лидер на управляващата Партия на справедливостта и развитието (ПСР) Реджеп Тайип Ердоган разкритикува опозиционната Демократична партия на народите (ДПН) в събота и заяви, че тя не може да бъде представител на голямото кюрдско население на страната.

"Значи вие [ДПН] представлявате кюрдите? Така ли? В нашето правителство, в моята партия, сред висшите служители ние имаме моите братя кюрди", каза Ердоган [...]"

"Ердоган даде пример за гледната си точка, като заяви, че двама вицепремиери - Бекир Боздаг и Мехмет Шимшек, са кюрди, както е и заместник-лидерът на неговата партия Мехди Екер".²⁸

- 4.4.3 В доклада "Свободата по света през 2018 г." "Фрийдъм хаус" посочи:

"Докато изразяването на кюрдската идентичност се толерираше повече през последните години в сравнение с периода през 90-те години, възобновяването на конфликта с ПКК беше използвано за оправдаване на наказателни мерки срещу кюрдските политически партии, медии и организации на гражданското общество, като това се усили по време на извънредното положение. В допълнение към извършването на арести, уволнения и затваряне на учреждения назначените държавни власти в някои случаи са отменили мерките на кюрдските общински служители за насърчаване на кюрдския език и култура".²⁹

- 4.3.1 В доклад на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света от 2017 г. се посочва:

"Кюрдските общности бяха несъразмерно засегнати от насилието между ПКК и силите за сигурност, което се разразяваше предимно в селските райони през по-голямата част от годината. Някои предимно кюрдски общности преживяха наложени от правителството вечерни часове обикновено във връзка с правителствените операции по сигурността, насочени към разчистване на райони от терористи на ПКК..."

²⁷ Доклад за информация за страната на Департамента за външни работи и търговия на Австралия, Турция, алинея 4.13 и 4.20, 5 септември 2016 г., [URL](#)

²⁸ "Кюрдистан 24", "Ердоган твърди, че ДПН не е представител на кюрдите", 5 август 2017 г., [URL](#)

²⁹ "Фрийдъм хаус", "Свободата по света през 2018 г.", Турция, F4, 18 януари 2018 г., [URL](#)

"На 11 декември [2017 г.] клонът в Диарбекир на АПЧ (Асоциацията за правата на човека) съобщи, че повече от 3000 души са загубили живота си по време на сблъсъци между правителството и ПКК в югоизточната част на страната от 2015 г. насам, както и че много граждани не биха могли да продължат ежедневието си живот в райони в които правителството е обявило специални зони за сигурност".³⁰

4.4.5 В доклад от юни 2018 г. Международната група за правата на малцинствата посочи, че "турските въоръжени сили многократно са се сблъскали с бойци на Кюрдската работническа партия (ПКК), особено в провинция Диарбекир, което е довело до мащабно разселване и до стотици цивилни жертви, като това засяга особено много кюрдската общност на страната".³¹

4.4.6 През май 2018 г. Ройтерс съобщи за разселването на цивилни в района Сур в Диарбекир съгласно държавна програма за градско обновяване, стартирана през март 2018 г. и имаща за цел да премести жители от райони, опустошени след конфликта между правителствените сили и бойците от ПКК, възобновен през 2015 г.:

"Двама правителствени служители в Анкара отказаха да коментират въпроса за преустройството. Но министърът на урбанизацията Мехмет Озхасеки заяви през март [2018 г.], че правителството ще осигури жилищно настаняване за всички, които са останали без дом заради разрушенията в Сур, която е една от седемте области на югоизточна Турция, които биват развивани наново". [...]

"Група, създадена за подкрепа на разселените в Сур, посочва, че над 700 души са започнали съдебни дела, за да оспорят условията за отчуждаване и преместване на домовете им, като около 4000 имота са били съборени междуременно в процеса. Върховният административен съд отхвърли исковете срещу отчуждаванията, като се позова на необходимостта от преустройство на райони, пострадали от конфликт, както и на основанието, че засегнатите сгради представляват риск за местните жители и не зачитат културното наследство на района".

"Собствениците на жилища казват, че са им били предлагани само малки подобрения в сумите, които държавата предлага за техните имоти. Обжалвания на отчуждаването са подадени и в конституционния съд на Турция. Конституционният съд все още не е обявил кога ще разгледа тези обжалвания и и не е ясно кога ще го направи, сочи информацията от съдебен служител, който отказа допълнителен коментар". [...]

"Хората, които са загубили домовете, получават месечна издръжка от 1000 лири (236 щатски долара), а държавата е изплатила суми от 96 милиона лири за такива издръжки, заяви губернаторът на провинцията през април".³²

4.4.7 В доклад, публикуван през април 2018 г., Европейската комисия посочи:

"Разчистването на сухопътни мини продължи. Проектът за Югоизточен Анадол (ПЮА) продължи да се изпълнява с цел подобряване на социално-икономическото развитие в региона. Инвестиционният план на правителството за реконструкция на пострадали райони в югоизточната част на страната, обявен през септември 2016 г. и на стойност над 3 милиарда евро, доведе до продължаващото строителство на хиляди жилища. Имаше [sic] някои първоначални дейности, извършени от правителството за възстановяване на обектите на културното, историческото и религиозното наследство, пострадали през 2015 г. и 2016 г. [...] Някои квартали на район Сур

³⁰ Доклад на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света за 2017 г., Турция, раздел 6, 20 април 2018 г., [URL](#)

³¹ Международна група за правата на малцинствата, "Народи под заплаха 2018 [...]" 12 юни 2018 г., [URL](#)

³² Ройтерс, "Битка за домове и гласове в центъра на кюрдската общност в Турция", 7 май 2018 г., [URL](#)

в Диарбекир продължиха да бъдат затворени за обществото. Съобщава се, че само на малък процент от вътрешно разселените лица е било предложено ново жилищно настаняване и като цяло е била предоставена само ограничена помощ, включително под формата на обезщетение. Отчуждаването на района Сур през 2016 г. от страна на правителството придължава да бъде правен проблем. Делата, заведени от хора срещу отчуждаването, са загубени в административните съдилища".³³

- 4.4.8 През май 2018 г. Постоянният трибунал на народите (ПТН - форум за разглеждане на жалби срещу страни, които не са приели конвенции за правата на човека като Римския статут и Международния наказателен съд) публикува подробности за решение за ситуацията с кюрдския народ в Турция, в което се посочва:

"Обвинението [...] отбелязва, че кюрдите са били системно изключени от процеса на вземане решения в областта на икономиката и политиката, тяхната култура и език са били забранени за обществено ползване, а техните политически партии, медии, журналисти и активисти са били обект на атаки. То твърди, че това системно отричане на кюрдското присъствие е довело до въоръжен конфликт между държавата и Кюрдската работническа партия (ПКК) и е пряка причина за насилствената конфронтация в кюрдските градове в Югоизточен Анадол и за престъпленията, извършени срещу кюрдите както вътре, така и извън Турция. Следователно Обвинението поиска от ПТН да приеме, че основната причина за предполагаемите военни и държавни престъпления е отказът от правото на самоопределяне на кюрдския народ".³⁴

- 4.4.9 За допълнителна информация относно конфликта с ПКК, включително за използването на вечерни часове и тяхното влияние върху цивилните в югоизточната част на страната, вж. Тълкуване на политиката и информацията за страната за [Турция: ПКК](#). За допълнителна информация относно държавното отношение към кюрдския народ вж. [Държавно отношение към кюрдите](#).

[Обратно към съдържанието](#)

4.5 Свобода на изразяване и използване на кюрдски език

- 4.5.1 Докладът на Департамента по външни работи и търговия на Австралия от 2016 г. отбелязва, че:

"Използването на кюрдски език на публично място е законно и кюрдският е широкоизползван в Турция, включително в Истанбул и в други градове в западна Турция. Кюрдският език се използва в политическата реклама и при провеждането на кампании, в частното образование и в повечето социални контексти. Мерките, предприети от правителството в подкрепа на кюрдския език, включват създаване на държавно финансирана телевизия на кюрдски език, въпреки че този канал не съобщава новини по политически въпроси".³⁵

- 4.5.2 Австрийското Федерално министерство на вътрешните работи публикува доклад през ноември 2015 г., в който се посочва:

"През 2009 г. [...] беше създаден кюрдски отдел към университета Мардин Артъклу, който предлагаше интензивни курсове за обучение на учители. Няколко други университета (например университета Муш Алпарслан) последваха този пример и стартираха, макар с различен успех, бакалавърски програми, фокусирани върху кюрдския език и култура. През 2012 г. стана възможно учениците в държавните училища да изучават кюрдски език като избираем предмет, но само в шести, седми и осми клас и в продължение на два часа седмично. През 2014 г. държавата даде одобрение за това езици, различни от турски,

³³ Европейска комисия, "Доклад за Турция за 2018 г.", страница 18, 17 април 2018 г., [URL](#)

³⁴ Постоянен трибунал на народите, РЕШЕНИЕ, [URL](#)

³⁵ Доклад за информация за страната на Департамента за външни работи и търговия на Австралия, Турция, алинея 4.9, 5 септември 2016 г., [URL](#)

могат да бъдат използвани като средство на обучение в частните училища. И накрая през същата година управляваното от държавата Турско лингвистично общество (Türk Dili Tetkik Cemiyeti), което по-рано отричаше съществуването на кюрдския като език, съществуващ в Турция, публикува двуезичен и двупосочен турско-кюрдски речник".³⁶

- 4.5.3 В доклад на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света от 2017 г. се посочва:

"Законът позволява на гражданите да откриват частни институции, които да предоставят образование на езици и диалекти, които те традиционно са използвали в ежедневието си, при условие, че училищата отговарят на закона и биват инспектирани от Министерството на националното образование. Някои университети предлагаха избираеми курсове по кюрдски език, а два университета разполагаха с отдели по кюрдски език. Законът също така позволява възстановяване на бивши имена на села и квартали, които не са били на турски, както и предоставя на политическите партии и на техните членове право да агитират и използват рекламни материали на всякакъв език; това право не беше защитено на практика".

"Законът ограничава използването на езици, различни от турски, при държавните и обществените служби. Например през януари назначеният от правителството изпълняващ длъжността кмет на окръг Едремит в провинция Ван премахна арменския и кюрдския. Властите също така наредиха табели на арабски да бъдат премахнати в определени райони. През април общинските власти в Адана разпоредиха премахването на табели на арабски език от витрините на магазините, за да "защитят турския език".

"Въпреки че кюрдският език е разрешен официално в частното образование и в публичния дискурс, правителството не даде разрешението за преподаване на кюрдски език в държавните образователни институции".³⁷

- 4.5.4 През юни 2017 г. "Ню Йорк Таймс" съобщи, че "... в Диарбекир, духовната столица на турски Кюрдистан, [назначеният от правителството] кмет попечител не само уволни повечето от действащите лица, наети от общината, но и 80 процента от персонала на общинския отдел, който насърчава преподаването на кюрдски език и на други езици на малцинствата".³⁸

- 4.5.5 Докладът на Департамента по външни работи и търговия на Австралия от 2016 г. отбелязва, че:

"Правителственият пакет за демократизация от септември 2013 г. премахна ограниченията за използването на ç, w и x (букви, използвани в кюрдската, но не и в турската азбука). Въпреки това тези букви все още не могат да се използват в официалната кореспонденция. Кюрдските групи съобщават, че местните правителствени служби продължават да не желаят изцяло да прилагат тази политика, като предлагат кюрдите да използват две букви "v" вместо "w" в официалните документи за самоличност. От 2013 г. насам бяха положени усилия за възстановяване на оригиналните кюрдски имена на села".³⁹

- 4.5.6 За допълнителна информация относно кюрдските езици вж. [Кюрдският език](#).

- 4.5.7 Докладът на Департамента по външни работи и търговия на Австралия от 2016 г. отбелязва, че:

"Ограниченията в изразяването на кюрдската идентичност към момента са минимални. В миналото е било незаконно да се използва кюрдски език или публично да бъде заявена

³⁶ Австрийско Федерално министерство на вътрешните работи, „Кюрдите: [...]„ „Езиковите разновидности на кюрдите“, ноември 2015 г., [URL](#)

³⁷ Доклад на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света за 2017 г., Турция, раздел 6, страница 44, 20 април 2018 г., [URL](#)

³⁸ "Ню Йорк Таймс", "В средата на чистките в Турция [...]", 29 юни 2017 г., [URL](#)

³⁹ Доклад за информация за страната на Департамента за външни работи и търговия на Австралия, Турция, алинея 4.10, 5 септември 2016 г., [URL](#)

подкрепа за кюрдски политически партии. Подобни забрани постепенно бяха отменени. През септември 2013 г. правителството премахна изискването учениците да рецитират ежедневна клетва, включваща думите "Аз съм турчин". Единственото значително ограничаване пред изразяването на кюрдската идентичност е определението в турската конституция, че всички турски граждани са "турци", което изключва претенциите за гражданство на каквато и да било друга етническа основа. Това твърдение има малко или почти никакво практическо въздействие върху правата спрямо гражданство за етническите малцинства".⁴⁰

4.5.8 В доклад, публикуван през април 2018 г., Амнести интернешънъл посочи:

"Тези, които изразяват различаващи се мнения по въпроси, които тревожат кюрдите, отдавна са подложени на наказателно преследване в Турция. Един от последните примери за това е задържането и преследването на лицата, които критикуват военната операция на Турция в Африн, Северна Сирия...".

"Когато дадени лица, включително защитници на правата на човека и журналисти, изразиха противопоставяне спрямо военната офанзива, високопоставени членове на правителството и президентът реагираха, като ги определиха като "любители на тероризма". Изявленията на държавните представители бяха последвани от анонимни заплахи и сплашване, както и от криминални разследвания и задържане на стотици хора заради публикации в социалните медии и заради други публични изявления, които са критични към турската военна операция. Според Министерството на вътрешните работи към 26 февруари 845 души са били задържани за публикации в социалните медии, 643 души са били подложени на съдебно производство и 1719 профила в социалните медии са били разследвани във връзка с Африн".⁴¹

4.5.9 В доклад, публикуван през април 2018 г., Европейската комисия заяви, че "Чрез използването на много широко тълкуване за борбата срещу тероризма се налагат все по-големи ограничения върху правата на журналистите и на защитниците на правата на човека, които работят по кюрдския въпрос. Други асоциации и медии на кюрдски език бяха затворени".⁴²

4.5.10 Същият доклад посочва:

"Правителството продължи да издава укази по време на извънредното положение, с които нареди затварянето на телевизионни канали и радиостанции, първоначално главно за предполагаеми връзки с движението на Гюлен, но с течение на времето, разширявайки броя до редица канали, излъчващи на кюрдски език, до алевитски канал, както и до някои опозиционни канали. Въпреки че на 25 медии беше разрешено отново да започнат да функционират, 175 медии останаха затворени. [...] Независими художници също бяха негативно засегнати от натиска от страна на властите и от намаленото публично финансиране. В много кюрдски общини имаше засилен натиск от страна на попечителите, назначени на мястото на избрани служители, по отношение на създаването на изкуство".⁴³

4.5.11 В доклада на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права по света през 2017 г. се посочва: "Почти всички частни вестници на кюрдски език, телевизионни канали и радиостанции остават затворени заради основания, свързани с национална сигурност, съгласно правителствените укази".⁴⁴

4.5.12 В доклада на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света от 2017 г. се посочва също: "През юли [2017 г.] парламентът промени своя правилник, за да забрани употребата на думата "Кюрдистан" или на други

⁴⁰ Доклад за информация за страната на Департамента за външни работи и търговия на Австралия, Турция, алинея 4.8, 5 септември 2016 г., [URL](#)

⁴¹ Амнести интернешънъл, "Да преживееш бурята", април 2018 г., страница 8, [URL](#)

⁴² Европейска комисия, "Доклад за Турция за 2018 г.", страница 18, 17 април 2018 г., [URL](#)

⁴³ Европейска комисия, "Доклад за Турция за 2018 г.", страница 36, 17 април 2018 г., [URL](#)

⁴⁴ Доклад на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света за 2017 г., Турция, раздел 2.а, 20 април 2018 г., [URL](#)

термини от деликатно естество от страна на членовете на парламента от трибуната на парламента, като беше предвидено евентуално налагане на глоби на нарушителите. На 13 декември [2017 г.] парламентът отстрани говорителя на Демократичната партия на народите и член на парламента от Санлиурфа Осман Байдемир за две сесии на Общото събрание, след като той определи себе си като "представител на Кюрдистан" по време на обсъждане в парламента".⁴⁵

- 4.5.13 За допълнителна информация относно журналистите вж. Тълкуване на политиката и информацията за страната за [Журналисти](#). За информация относно кюрдския език вж. [Кюрдски език](#) и [използване на кюрдски език](#).

[Обратно към съдържанието](#)

4.6 Свобода на събиране и сдружаване

- 4.6.1 В доклад, публикуван от Европейската комисия през април 2018 г., се посочва:

"Има допълнително отстъпление в областта на свободата на събиране и сдружаване. Законодателството по този въпрос и неговото приложение на практика е много по-ограничаващо в сравнение с предвиденото в Конституцията. През декември 2017 г. Конституционният съд отмени няколко ограничения пред срещите и действията допълнително в отговор на жалба от опозиционна партия. Въпреки това извънредното положение разшири правомощията на администрацията да ограничава правото на мирни събирания. Многобройни мирни срещи на опозиционни групи бяха забранени, а в продължение на седмици или месеци бяха издавани пълни забрани за всякакви публични събития в няколко провинции. Имаше увеличен брой наказания за участниците в събития, за които не е било дадено разрешение, които имаха въздействие на допълнително възпиращо средство. Бяха разрешени редица възпоменателни церемонии и събирания, но много събития и демонстрации, свързани с кюрдския въпрос, бяха забранени от съображения за сигурност. Провеждането на подобни демонстрации, без да е дадено разрешение за тях, понякога имаше като резултат насилствено разпръскване от страна на полицейските сили".⁴⁶

- 4.6.2 В доклад на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света от 2017 г. се посочва, че "кюрдските и прокюрдските организации на гражданското общество и политическите партии съобщават за увеличаващи се проблеми при упражняването на свободите на събиране и сдружаване [...]. Стотици кюрдски организации на гражданското общество и медии на кюрдски език, които бяха затворени с указ на правителството през 2016 г. след опита за преврат, продължиха да бъдат затворени".⁴⁷

- 4.6.3 В доклада на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света от 2017 г. се посочва също:

"През март [2017 г.] съд назначи попечител на консервативната НПО за правата на човека Мазлумдер, като отстрани и замени нейния директор и борд на директорите. След това новото ръководство на НПО-то затвори 16 офиса на групата, главно в предимно кюрдски райони. Към края на годината причините за смяната на ръководството продължаваха да бъдат неясни. Критици заявиха, че този ход е бил опит на правителството да заглуши критиките от страна на организацията за нарушаване на човешките права в югоизточната част на страната".⁴⁸

- 4.6.4 През октомври 2016 г. Асоциацията за правата на човека [İnsan Hakları Belgeleri] публикува доклад, в който се посочва:

⁴⁵ Доклад на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света за 2017 г.,

Турция, раздел 2.а, 20 април 2018 г., [URL](#)

⁴⁶ Европейска комисия, "Доклад за Турция за 2018 г.", страница 37, 17 април 2018 г., [URL](#)

⁴⁷ Доклад на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света за 2017 г.,

Турция, раздел 6, 20 април 2018 г., [URL](#)

⁴⁸ Доклад на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света за 2017 г.,

Турция, раздел 2.б, 20 април 2018 г., [URL](#)

"Никакви НПО-та не могат да провеждат демократични и мирни събирания и демонстрации в каквато и да било част от кюрдския регион. Като Асоциация за правата на човека не ни е позволено да организираме нашите обичайни седмични пресконференции, провеждани за групата "Съботни майки", които са роднини на кюрдските политици или цивилни граждани, изчезнали насилствено заради турската държава. През 403-тата си седмица седящите протести на групата "Съботни майки" могат да се провеждат само в офиса на асоциацията".⁴⁹

4.6.5 Доклад, публикуван от Амнести интернешънъл през април 2018 г., посочва, че "... в Диарбекир забраната за всички публични демонстрации, наложена през август 2016 г., продължава да бъде в сила".⁵⁰

4.6.6 Вж. [Невруз](#) за информацията относно кюрдски събирания за празнуване на кюрдската Нова година.

[Обратно към съдържанието](#)

4.7 [Невруз \[кюрдска Нова година\]](#)

4.7.1 През март 2018 г. Мидъл ийст ай събщи:

"Десетки бяха задържани в цяла Турция, докато кюрдите празнуваха фестивала Невруз (наричан още Невроз) - персийската Нова година. Милиони кюрди и прокюрдски настроени турци се събраха в малки и големи градове в цялата страна, включително в Истанбул и в източния град Ван, като най-голямото празненство се състоя в югоизточния град Диарбекир".

"Демонстрантите развяваха знамена, принадлежащи на прокюрдската Демократична партия на народите (ДПН), както и други с лицето на Абдула Йоджалан, основател на забранената Кюрдска работническа партия (ПКК) и с водеща идеологическа роля за редица кюрдски организации. Мъже и жени танцуваха по улиците на кюрдска и бунтовническа музика, а други палиха огньове и факли. Някои участваха в традиционната практика на прескачане на огньове".

"Събирането в Диарбекир, където през последните години се наблюдаваше брутално насилие между кюрдските бойци и турската държава, беше белязано от проява на солидарност с прокюрдските бойци в сирийския анклав Африн. Полицейски хеликоптери обикаляха в небето, а водни оръдия бяха в режим на готовност". [...]

"Съпредседателят на Демократичната партия на народите Первин Булдан разкритикува събарянето на статуя на кюрдския народен герой Кава от протурски сили през уикенда. [...] Въпреки видимото напрежение турският президент Реджеп Тайип Ердоган публикува в Туитър послание по случай Невруз (като използва изписването му на турски "Nevruz"), докато вицепремиерът Мехмет Шимшек пусна в Туитър поздравления както на турски, така и на кюрдски език [...]"

"Честванията в други части на Турция бяха белязани с арести и строги ограничения за сигурност. Независимият сайт за новини Докуз8 [Dokuz8] заяви, че най-малко 35 души са били арестувани при опит да достигнат до празненства в истанбулския квартал Бакъркьой. Във вторник полицията в Истанбул заяви, че е задържала 16 членове на младежкото крило на ПКК преди тържествата по подозрения, че са подготвяли за "пиратски демонстрации" и "атаки".

⁴⁹ Асоциация за правата на човека, "Доклад за актуалната ситуация [...]", 30 октомври 2016 г., [URL](#)

⁵⁰ Амнести интернешънъл, "Да преживееш бурята", април 2018 г., страница 8, [URL](#)

"Държавната информационна Анадолска агенция съобщи, че други 11 души са били задържани в столицата Анкара за "подготовка за провокативна атака преди Невруз", а полицията издирва още 14 души. Анадолската агенция описва задържаните като членове на ПКК".

"В югоизточната провинция Сърнак полицията задържа 76 души за подозрения за връзки с ПКК, заяви източник от силите за сигурност. Малка прокюрдска партия - Демократическата партия на регионите, обяви, че 27 души, включително един от нейните служители, са били задържани при нападения в южната провинция Хатай".⁵¹

4.7.2 Медията Кюрдистан 24, която предоставя информация на региони, говорещи турски, публикува следното през март 2018 г.:

"Кюрдите в Турция се събраха масово на открити пространства в сряда, за да отпразнуват Невруз, кюрдската Нова година - празник, който има голяма символика за кюрдските права и независимост".

"Хората се събраха във Ван, Урфа, Джизре, Нусайбин, Мардин, Сиирт, Истанбул и турската столица Анкара, както и в други градове, с което отбелязаха празника. В съвременна Турция, чиито политиките се разглеждат като недеklarирана война на множество фронтове срещу кюрдските групи в страната, публичното празнуване на Невруз се равнява на политически [sic] активизъм".

"Въпреки това честванията в някои малки и големи градове, включително Карс, Агри, Игдир, Мус, Догубаязит, Дерик, Ергани, бяха забранени от органи, назначени от централното правителство, като това е практика, която беше по-широко налагана през 90-те години".

"Както и при предишни години, най-големият празник се състоя в град Диарбекир, където се включиха стотици хиляди предимно млади хора и присъстваха международни гости от Франция, Италия, Норвегия и Швеция [...]".

"Тълпите пееха песни на съпротива, развяваха знамето на Кюрдистан, скандираха лозунги в подкрепа на региона Африн в Сирийския Кюрдистан, който понастоящем е под турски контрол, и изказваха похвали за основателя на Кюрдската работническа партия (ПКК) Абдула Йоджалан, който е в затвора".

"Лидери и депутати от прокюрдската Демократичната партия на народите се присъединиха към хората и произнесоха речи. Съпредседателят на Демократичната партия на народите Первин Булдан се обърна към събралите се в Диарбекир, като остро осъди турското правителство на президента Реджеп Тайип Ердоган заради нападението му над Африн. Булдан каза, че кюрдите в Иран, Турция, Сирия и Ирак са един народ и нападение срещу който и да било от тях нанасява всички, като извика: "Тези, които събориха статуята на Ковача Кава, трябва да знаят, че всеки от нас на този площад е Кава". [...]

"Тя призова турското правителство да възобнови мирните преговори с ПКК чрез разговори с Йоджалан и обвини Ердоган за провала на преговорите през 2013-2015 г. "Критикувайки репресиите срещу партията ѝ от страна на Анкара, тя заяви, че бившите съпредседатели на Демократичната партия на народите Селухатин Демирташ и Фиген Юкседак, други осем депутати, най-малко 60 кметове и хиляди членове на партията, които са в затвора, са "заложници". [...]

51 Мидъл ийст ай, "Празникът Невруз беше отпразнуван [...]", 21 март 2018 г., [URL](#)

- "Кюрдите запалиха огънове, което е традиция на Невруз [...]".⁵²
- 4.7.3 Вж. [Свобода на събиране и сдружаване](#) за допълнителна информация по въпроса.

[Обратно към съдържанието](#)

4.8 [Дискриминация в обществото](#)

- 4.8.1 В доклада на Департамента по външни работи и търговия на Австралия от 2016 г. се посочва, че "В много области на Турция кюрдите не са изправени пред обществена дискриминация. Кюрдите имат достъп до държавни здравни и образователни услуги - това обикновено включва безплатно обществено образование, а за бедните - достъп до безплатно обществено здравеопазване. Кюрдите обикновено могат да си осигурят заетост в частния сектор, а заетостта в държавния сектор е обект на ограничения [посочени в [Официална дискриминация](#)]"⁵³
- 4.8.2 Същият източник каза също:

"В Източна и Югоизточна Турция дискриминацията в обществото рядко се среща предвид голямото кюрдско население в тези райони. В Истанбул източници заявиха пред Департамента по външни работи и търговия на Австралия, че "кюрдското" става много по-приемливо: например кюрдските улични музиканти и кюрдска музика вече могат да бъдат чути на улицата. Кюрдите продължават да изпитват ниска степен на дискриминация в обществото в Истанбул и в други части на Западна Турция. Кюрдите, които не говорят турски, могат да имат по-малко възможности за заетост и може да изпитват затруднения да си осигурят медицинско лечение или жилищно настаняване от турските доставчици на тези услуги. Повечето млади, образовани кюрди са двуезични - на турски и кюрдски; по тази причина дискриминацията въз основа на езика обикновено се среща само при възрастни или необразовани кюрди. Като цяло кюрдските жени имат по-ниска степен на образование от кюрдските мъже и конкретно тази бариера пред достъпа до услуги е проблем за кюрдските жени".⁵⁴

[Обратно към съдържанието](#)

4.9 [Дискриминация в обществото и език на омазата](#)

- 4.9.1 Докладът на Департамента по външни работи и търговия на Австралия от 2016 г. посочва, че: "Някои лица, които не са кюрди, смятат [sic], че всички кюрди са свързани с PKK въпреки факта, че много кюрди са привърженици на настоящото правителство и че искат конфликтът да приключи".⁵⁵
- 4.9.2 В доклад, актуализиран през юни 2018 г., Международната група за правата на малцинствата посочи последствията от наново появилия се конфликт с PKK през юли 2015 г., като заяви:
- "Съобщава се, че кюрдските организации, компании и частни лица [...] са станали мишена на националисти. На други места конфликтът също поднови напрежение между общности и доведе до редица атаки срещу кюрди, включително до фаталното намушкване на 21-годишен кюрд в Истанбул от банда, която го е чула да говори на кюрдски по телефона. През ноември 2015 г. Тахир Елчи, известен кюрдски адвокат по правата на човека и защитник на мира, беше убит в югоизточния град Диарбекир".⁵⁶

⁵² Кюрдистан 24, "Въпреки репресиите стотици хиляди [...]", 21 март 2018 г., [URL](#)

⁵³ Доклад за информация за страната на Департамента за външни работи и търговия на Австралия, Турция, алинея 4.18, 5 септември 2016 г., [URL](#)

⁵⁴ Доклад за информация за страната на Департамента за външни работи и търговия на Австралия, Турция, алинея 4.18, 5 септември 2016 г., [URL](#)

⁵⁵ Доклад за информация за страната на Департамента за външни работи и търговия на Австралия, Турция, алинея 4.20, 5 септември 2016 г., [URL](#)

⁵⁶ Международна група за правата на малцинствата, Турция, кюрди, Актуални въпроси, актуализирано юни 2018 г., [URL](#)

- 4.9.3 В доклада на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света от 2017 г. се посочва:

"На 14 септември [2017 г.] полицията арестува три лица, замесени в нападение по време на погребението на майката на етнически кюрдски алевит, бивш член на Демократичната партия на народите от парламента, Хатун Туглук. След служба в алевитски храм над десет души се опитали да блокират погребението и нападнали опечалените, като викали: "Няма да я погребете тук. Няма да позволим на това гробище да бъдат погребани кюрди, алевити, арменци и терористи". Полицията спря атаката и министърът на вътрешните работи се намеси, за да бъде осъществено погребението".⁵⁷

- 4.9.4 Бордът за имиграция и бежанци на Канада (БИБК) публикува отговор на молба за информация през януари 2017 г., в който се посочваше:

"Доцент от университета в Бингъмтън заяви, че в градовете, в които турците представляват мнозинство, като Истанбул, Измир, Анкара, Бурса и Анталия, както и в малките градове, кюрдското население е измъчвано от страх и несигурност...". Същият източник съобщи следното за кюрдите, които не са политически активни в големи градове като Истанбул и Анкара след преврата през 2016 г.:

"Ако не разкрият своята кюрдска идентичност и действат като турци, те са в безопасност. За тях няма да има арест или затвор. Това обаче може да не е лесно, защото кюрдите имат особен акцент, когато говорят турски".

"Ако те са просто кюрди, те може да се чувстват несигурни. Говоренето на кюрдски език на публично място е рисково поведение. Въпреки че няма закон, който да забранява говоренето на кюрдски език на обществени места, обществената реакция спрямо тези, които говорят силно, е възможно да ги изложи на опасност. Лицата, които нападат кюрдите, защото говорят кюрдски, биват толерирани от полицията и от съдебната система. Те или биват освободени, без да бъдат заведени в полицейски участък, или биват освободени от съда скоро след това...".

"Според изследователски сътрудник към Университета в Ковънтри в големи градове като Истанбул и Анкара положението на кюрдите, които не са политически активни, не се е променило много след опита за преврат през 2016 г." Същият източник обясни своята гледна точка в това отношение по следния начин:

"Има продължаваща стигматизация на кюрдската идентичност в турското общество и подобно на кюрдите в югоизточните градове на Турция, тези, които живеят в западните части на страната, са изложени на еднакъв риск да бъдат криминализирани поради политическите си възгледи, въпреки че не се занимават активно с политика. В Истанбул, Анкара и Измир има милиони кюрди, които не са политически активни и които в момента продължават да живеят живота си нормално, без да бъдат подлагани на дискриминация. Кюрдите, които сътрудничат и подкрепят правителството на ПСР (Партията на справедливостта и развитието), не са малко...".⁵⁸

- 4.9.5 За допълнителна информация относно полицейското отношение към кюрдите вж. [Третиране от полицията и силите за сигурност](#).

[Обратно към съдържанието](#)

⁵⁷ Доклад на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света за 2017 г., Турция, раздел 6, 20 април 2018 г., [URL](#)

⁵⁸ Борд за имиграция и бежанци на Канада, TUR105723.FE, януари 2017 г., [URL](#)

4.10 Третиране от полицията и силите за сигурност

4.10.1 В доклад от октомври 2017 г. Хюман райтс уоч посочи:

"В друг случай [...] жители на село Шапатан (Алтънсу), в района Шемдинли в югоизточната провинция Хакари, съобщиха на медии и адвокати, че на 6 август 2017 г. десетки мъже са били събрани от домовете им от силите за сигурност, били са бити и отведени в антитерористичния отдел в Шемдинли, където лошото третиране е продължило". Адвокат, действащ от името жителите на селото, казал пред Хюман райтс уоч:

"След въоръжен сблъсък на 5 август, при който е бил убит полицейски служител, силите за сигурност влезли в село Шапатан през нощта и претърсили домове. Те събрали селяните в средата на селото и отряд от 10-15 полицейски служители и офицери в цивилно облекло били безпощадно всички в селото и в дирекцията за сигурност в Шемдинли". [...]

"Хюман Райтс Уоч получи снимки на някои от жителите на Шапатан, които показват ясно, че са били бити по начина, който съответства с техните твърдения. Снимките бяха публикувани също в много турски и кюрдски медии, както и бяха разпространени в социалните мрежи".

"Местните власти в Хакари публикуваха първоначално изявление, което описва твърденията за изтезания като "напълно неоснователни и предназначени да бъдат пропаганда за терористична организация". Въпреки това бяха назначени инспекторите, които да разследват инцидента и полицейски служител беше отстранен от длъжност на 11 август. Има също и дисциплинарно разследване от Турската медицинска асоциация (ТМА) срещу лекарка в болницата в Шемдинли, която е била чула да обижда жителите на селото и да твърди, че те са виновни за мъченията, които са преживели, и не е изпълнила задължението си да опише подробно нараняванията им".⁵⁹

4.10.2 В доклад на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света от 2017 г. се посочва, отчитащ събития от 2017 г., отбелязва, че "прокурдски демонстрации от различни видове са били посрещани през цялата година с много насилие от страната на полицията. На 17 май полицията в Диарбекир е реагирала със сила и е задържала 32 членове на Конфедерацията на съюза на обществените работници, които са протестирали срещу отстраняването от работа на държавни служители съгласно извънредното положение".⁶⁰

4.10.3 Докладът на Департамента по външни работи и търговия на Австралия от 2016 г. отбелязва, че:

"Полицията в Турция е отговорна за: предотвратяване на престъпления; осигуряване на обществено спокойствие и ред (в градските райони); осигуряване на сигурност на хората и имуществото; както и откриване, арестуване и прехвърляне както на нарушители, така и на доказателства към съответните съдебни органи. Полицията споделя отговорността за разследване и съдебно преследване на престъпленията със службата на държавния прокурор. Турция има над 250 000 полицаи, което означава относително високо съотношение на брой полицаи спрямо гражданите".

"Полицията като цяло осигурява ефективна държавна защита. Редица групи са казали пред Департамента по външни работи и търговия на Австралия, че полицията е преминала обучение във връзка с уязвимите и малцинствените групи и във връзка с новите закони. Полицията е осигурила защита от заплахи за физически наранявания на лидерите на религиозни малцинства, а в някои случаи и на жени, изложени на риск от домашно насилие".

⁵⁹ Хюман райтс уоч, "В ареста: [...]", страница 19, 12 октомври 2017 г., [URL](#)

⁶⁰ Доклад на Държавния департамент на САЩ за състоянието на човешките права в страните по света за 2017 г., Турция, раздел 2.6, 20 април 2018 г., [URL](#)

"Въпреки това правозащитни групи са посочили пред Департамента по външни работи и търговия на Австралия, че има сериозни доказателства за безнаказаност сред турските полицаи, обвинени в убийство или изтезания на уязвими малцинствени групи в миналото. Департаментът по външни работи и търговия на Австралия също така е получил информация за редица случаи с жалби, отправени до полицията, които са провокирали наказателни съдебни действия срещу жалбоподателя, като това възпира по-нататъшни жалби. Турската фондация за икономически и социални изследвания установи в проучване от 2015 г. относно доверието на обществеността в полицията, че доверието в ефективността и легитимността на полицията се различава между отделните групи, като гласоподавателите от ПСР имат най-голямо доверие, а избирателите на Демократичната партия на народите/Партията на мира и демокрацията (които са предимно кюрди) имат най-ниското ниво на доверие".⁶¹

4.10.4 За допълнителна информация относно защитата, осигурявана от полицията, вж. Тълкуване за политиката и информацията за страната за [Турция: Предистория, включително за действащите лица в закрилата и вътрешното преместване](#).

[Обратно към съдържанието](#)

⁶¹ Доклад за информация за страната на Департамента за външни работи и търговия на Австралия, Турция, алинея 6.10, 5 септември 2016 г., [URL](#)

Цели

"Целите" са общ план на това, което Тълкуването на политиката и информацията за страната се стреми да представи. Те сформират основата на [раздела с информация за страната](#). Екипът за политики и информация за страните на Министерството на вътрешните работи използва някои стандартизирани цели в зависимост от темата, които след това биват адаптирани в зависимост от страната, за която става дума.

За това конкретно Тълкуване на политиката и информацията за страната следните теми бяха определени като подходящи преди изготвянето на първоначалната му версия и върху тях беше проведено проучване:

- Обща информация
 - История
 - Демография
 - Правна и конституционна рамка, включително законодателство за борба с дискриминацията и закони за борба с тероризма

- Третиране на кюрдите
 - Държавно третиране на кюрдите
 - Влияние на опита за преврат от 2016 г.
 - Насилие в обществото и език на омразата
 - Полицейско третиране към кюрдите
 - Език и образование
 - Празнуване на Невруз

[Обратно към съдържанието](#)

Библиография

Цитирани източници

Амнести интернешънъл, "Да преживееш бурята; защитаване на правата на човека в обстановка на страх в Турция", 26 април 2018 г., <https://www.amnesty.ie/wp-content/uploads/2018/04/TurkeyWeatheringTheStormReport.pdf>, последно разглеждано на: 29 юни

Австралийското правителство, Министерство на външните работи и търговията, Доклад за информация за държавите, Турция, 5 септември 2016 г., <http://dfat.gov.au/about-us/publications/Documents/country-information-report-turkey.pdf>, последно разглеждано на: 5 септември 2018 г.

Австрийското федерално министерство на вътрешните работи, "Кюрдите: история - религия - език - политика," ноември 2015 г., <http://www.refworld.org/docid/568cf9924.html>, последно разглеждано на: 4 юли 2018 г.

Британска радиоразпръсквателна корпорация (БиБиСи), "Кои са кюрдите?". 31 октомври 2017 г., <https://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-29702440>, последно разглеждано на: 29 юни 2018 г.

Европейската комисия, "Доклад за Турция за 2018 г.", без дата, <https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/20180417-turkey-report.pdf>, последно разглеждано на: 10 юли 2018 г.

Фрийдъм хаус, "Свободата по света за 2018 г.", Турция, 18 януари 2018 г., <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2018/turkey>, последно разглеждано на: 28 юни 2018 г.

Институт Гейтстоун, "Кюрдите искат мир, Турция атакува", 18 октомври 2015 г., <https://www.gatestoneinstitute.org/6711/turkey-attacks-kurds>, последно разглеждано на: 6 юли 2018 г.

Асоциация за правата на човека (АПЧ), "Доклад за актуалната ситуация в кюрдския регион на Турция", 30 октомври 2016 г., <http://ihd.org.tr/en/index.php/2016/11/01/report-on-recent-situation-in-the-kurdish-region-of-turkey/>, последно разглеждано на: 5 юли 2018 г.

Хюман райтс уоч, "В ареста: изтезания и отвлечения от полицията в Турция", 12 октомври 2017 г., <https://www.hrw.org/report/2017/10/12/custody/police-torture-and-abductions-turkey>, последно разглеждано на: 28 юни 2018 г.

Борд за имиграцията и бежанците на Канада, "Турция: Ситуацията и третирането на кюрдите и алевитите след опита за преврат през юли 2016 г., включително в големите градове (юли 2016 г. - януари 2017 г.)", TUR105723.FE, 26 януари 2017 г., <https://www.irb-cisr.gc.ca/en/country-information/rir/Pages/index.aspx?doc=456925&pls=1>, последно разглеждано на: 5 септември 2018 г.

Кюрдски институт в Париж, "Кюрдското население", 12 януари 2017 г., <https://www.institutkurde.org/en/>, последно разглеждано на: 4 юли 2018 г.

Кюрдистан 24,

"Въпреки репресиите стотици хиляди празнуват Невруз в Турция", 21 март 2018 г., <http://www.kurdistan24.net/en/news/98a2ff86-d418-47bd-9dd5-e92afcc2bc31>, последно разглеждано на: 4 юли 2018 г.

Кюрдистан 24, "Ердоган твърди, че Демократичната партия на народите не е представител на кюрдите, 5 август 2017 г., <http://www.kurdistan24.net/en/analysis/2b82eef5-4d8a-43d8-9d59-35351cd7e818>, последно разглеждано на: 10 август 2018 г.

Мидъл ийст ай, "Фестивал на Невруз се отбелязва в цяла Турция дори докато се осъществяват арести", 21 март 2018 г., <http://www.middleeasteye.net/news/newroz-turkey-119849929>, последно разглеждано на: 4 юли 2018 г.

Международна група за правата на малцинствата

"Народи под заплаха 2018 г.: Репресии на правителството върху свободата на словото и политическата опозиция сега са ключови фактори при заплахата от масови убийства и друго насилие", 12 юни 2018 г., <http://minorityrights.org/2018/06/12/peoples-under-threat-2018-government-crackdowns-on-freedom-of-speech-and-political-opposition-now-key-factors-in-threat-of-mass-killing-and-other-violence/>, последно разглеждано на: 28 юни 2018 г.

"Турция - кюрди", актуализиран юни 2018 г., <http://minorityrights.org/minorities/kurds-2/>, последно разглеждано на: 5 юли 2018 г.

Ню Хисториан, "История на кюрдите", 8 януари 2015 г., <https://www.newhistorian.com/history-kurds/2654/>, последно разглеждано на: 5 юли 2018 г.

Ню Йорк таймс, "В рамките на чистките в Турция отново атака срещу кюрдската култура", 29 юни 2017 г., <https://www.nytimes.com/2017/06/29/world/middleeast/amid-turkeys-purge-a-renewed-attack-on-kurdish-culture.html>, последно разглеждано на: 5 септември 2018 г.

Постоянен трибунал на народите, "Сесия за предполагаеми нарушения на международното право и международното хуманитарно право от страна на Турската република и нейните представители в отношенията им с кюрдския народ и неговите организации" (Париж, 15-16 март 2018 г.), РЕШЕНИЕ, http://permanentpeopletribunal.org/wp-content/uploads/2018/06/PPT_-_JUDGMENT_TURKEY_KURDS_EN_FINAL_24MAY2018.pdf, последно разглеждано на: 9 август 2018 г.

Ройтерс, "Битка за домове и гласове в центъра на кюрдската общност в Турция", 7 май 2018 г., <https://uk.reuters.com/article/uk-turkey-kurds/in-turkeys-kurdish-heartland-a-battle-for-homes-and-votes-idUKKBN1I80FB>, последно разглеждано на: 4 юли 2018 г.

Гардиън, "Задушавач климат на страх" в Турция, въпреки края на извънредното положение", 19 юли 2018 г., <https://www.theguardian.com/world/2018/jul/18/turkeys-state-of-emergency-ends-but-crackdown-continues>, последно разглеждано на: 23 юли 2018 г.

Проектът Джошуа, Турция, без дата, <https://joshuaproject.net/countries/TU>, последно разглеждано на: 4 юли 2018 г.

Информационната книга на ЦРУ за страните по света (CIA World Factbook), Турция, актуализирана на 26 юни 2018 г., <URL>, последно разглеждано на: 28 юни 2018 г.

Служба за научни изследвания в Конгреса на Съединените щати, "Турция: Обща информация и отношенията със САЩ накратко", 9 ноември 2017 г., <http://www.refworld.org/docid/5a168f154.html>, последно разглеждано на: 12 юли 2017 г.

Държавен департамент на Съединените щати, "Доклади за държавите за практиките в областта на човешките права за 2017 г.", 20 април 2018 г., <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2017&dclid=277227>, последно разглеждано на: 28 юни 2018 г.

Университет в Манчестър, "Диалектите на кюрдския език", начална страница, без дата, <http://kurdish.humanities.manchester.ac.uk/>, последно разглеждано на: 4 юли 2018 г.

[Обратно към съдържанието](#)

Източници, с които е направена консултация, но не са цитирани

Амнести интернешънъл

"Турция, 2017 г. - 2018 г.", без дата, <https://www.amnesty.org/en/countries/europe-and-central-asia/turkey/report-turkey/>, последно разглеждано на: 29 юни 2018 г.

Център за проучване на убежището, "Турция: Доклад за страната - версия 3", 21 ноември 2017 г., <https://asylumresearchcentre.org/wp-content/uploads/2018/02/turkey-country-report-2017-v3.pdf>, последно разглеждано на: 12 юли 2018 г.

Бианет, <http://bianet.org/english>, последно разглеждано на: 12 юли 2018 г.

Служба за научни изследвания в Конгреса на Съединените щати, "Турция: Обща информация и отношенията със САЩ накратко" 6 юни 2018 г., <https://fas.org/sqp/crs/mideast/R44000.pdf>, последно разглеждано на: 29 юни 2018 г.

Интегрирани регионални информационни мрежи (ИРИМ), "Държава, наречена Кюрдистан?" 13 септември 2017 г., <https://www.irinnews.org/special-report/2017/09/13/country-called-kurdistan>, последно разглеждано на: 29 юни 2018 г.

Международна кризисна група (МКГ),

"Управление на конфликта на ПКК с Турция: Случаят с Нусайбин", 2 май 2017 г., <https://www.crisisgroup.org/europe-central-asia/western-europemediterranean/turkey/243-managing-turkeys-pkk-conflict-case-nusaybin>, последно разглеждано на: 12 юли 2018 г.

"Изборите в Турция подновяват дебатите за кюрдските искания", 13 юни 2018 г., https://www.crisisgroup.org/europe-central-asia/western-europemediterranean/turkey/b88-turkeys-election-reinvigorates-debate-over-кюрдски_искания, последно разглеждано на: 12 юли 2018 г.

Джейнс [Jane's], уебсайт, достъпен само с абонамент, последно разглеждан на: 12 юли 2018 г.

Радио Свободна Европа/Радио Свобода, <https://www.rferl.org/>, последно разглеждан на: 12 юли 2018 г.

Служба на Върховния комисар на ООН по правата на човека, <https://www.ohchr.org/EN/countries/ENACARegion/Pages/TRIndex.aspx>, последно разглеждано на: 12 юли 2018 г.

[Обратно към съдържанието](#)

Контрол на версиите

Одобрение за публикуване

По-долу е дадена информация за това кога това тълкуване е одобрено за публикуване:

- Версия: **2.0**
- валидна от: **5 септември 2018 г.**

Промени от последната версия на това тълкуване

Нови данни към информацията и анализа за страните.

[Обратно към съдържанието](#)